

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ബാലകാണ്ഡേ

॥ ഷോഡശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഷോഡശഃ സർഗഃ ||

ദേവാനാം വിഷ്ണും പ്രതി രാവണവധായ നരരുപേണാവതരണായ
പ്രാർഥനാ രാജ്ഞഃ പുത്രേഷ്ടിയജ്ഞിഗ്നികുണ്ഡാത് പ്രാദുർഭൂതേന
പ്രാജാപത്യപുരുഷേണ പായസസ്യാർപണം തദ് ഭുക്ത്യാ രാജ്ഞീനാം
ഗർഭധാരണം

തതോ നാരായണോ വിഷ്ണു -
ർനിയുക്തഃ സുരസത്തമൈഃ |
ജാനനപി സുരാനേവം
ശ്ലക്ഷ്ണം വചനമബ്രവീത് || 1.16.1 ||

ഉപായഃ കോ വധേ തസ്യ
രാക്ഷസാധിപതേഃ സുരാഃ |
യമഹം തം സമാസ്ഥായ
നിഹൻയാമൃഷികണ്ടകം || 1.16.2 ||

ഏവമുക്താഃ സുരാഃ സർവേ
പ്രത്യുചുർവിഷ്ണുമവ്യയം |
മാനുഷം രൂപമാസ്ഥായ
രാവണം ജഹി സംയുഗേ || 1.16.3 ||

സ ഹി തേപേ തപസ്സീവ്രം
ദീർഘകാലമരിന്ദഃ |

യേന തുഷ്ടോദിവദ് ബ്രഹ്മാ
ലോകകൃൽലോകപൂർവജഃ || 1.16.4 ||

സന്തുഷ്ടഃ പ്രദദൗ തസ്മൈ
രാക്ഷസായ വരം പ്രഭുഃ |
നാനാവിധേഭ്യോ ഭൂതേഭ്യോ
ഭയം നാൻയത്ര മാനുഷാത് || 1.16.5 ||

അവജ്ഞാതാഃ പുരാ തേന
വരദാനേ ഹി മാനവാഃ |
ഏവം പിതാമഹാത് തസ്മാദ്
വരദാനേന ഗർവിതഃ || 1.16.6 ||

ഉത്സാദയതി ലോകാംസ്തീൻ
സ്തീയശ്ചാപ്യുപകർഷതി |
തസ്മാത് തസ്യ വധോ ഭൃഷ്ടോ
മാനുഷേഭ്യഃ പരന്തപ || 1.16.7 ||

ഇത്യേതദ് വചനം ശ്രുത്വാ
സുരാണാം വിഷ്ണുരാത്മവാൻ |
പിതരം രോചയാമാസ
തദാ ദശരഥം നൃപം || 1.16.8 ||

സ ചാപ്യപുത്രോ നൃപതി -
സ്തസ്മിൻ കാലേ മഹാദ്യുതിഃ |
അയജ്ഞാത് പുത്രിയാമിഷ്ടിം
പുത്രേസ്തപുരരിസുദനഃ || 1.16.9 ||

സ കൃത്വാ നിശ്ചയം വിഷ്ണു -
രാമന്തർയ ച പിതാമഹം |

അന്തർധാനം ഗതോ ദേവൈഃ
പൂജ്യമാനോ മഹർഷിഭിഃ || 1.16.10 ||

തതോ വൈ യജമാനസ്യ
പാവകാദതുലപ്രഭം |
പ്രാദുർഭൂതം മഹദ് ഭൂതം
മഹാവീര്യം മഹാബലം || 1.16.11 ||

കൃഷ്ണം രക്താംബരധരം
രക്താസ്യം ദുന്ദുഭിന്ധനം |
സ്നിഗ്ധഹർയക്ഷതനുജ -
ശുശ്രൂപ്രവരമൂർധജം || 1.16.12 ||

ശുഭലക്ഷണസമ്പന്നം
ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതം |
ശൈലശൃംഗസമുത്സേധം
ദൃപ്തശാർദൂലവിക്രമം || 1.16.13 ||

ദിവാകരസമാകാരം
ദീപ്താനലശിഖോപമം |
തപ്തജാംബൂനദമയിം
രാജതാന്തപരിച്ഛദാം || 1.16.14 ||

ദിവ്യപായസസമ്പൂർണാം
പാത്രീം പത്നീമീവ പ്രിയാം |
പ്രഗൃഹ്യ വിപുലാം ദോർദ്വ്യാം
സ്വയം മായാമയീമീവ || 1.16.15 ||

സമവേക്ഷ്യാബ്രവീദ് വാക്യ -
മിദം ദശരഥം നൃപം |

പ്രാജാപത്യം നരം വിധി
 മാമിഹാഭ്യാഗതം നൃപ || 1.16.16 ||

തതഃ പരം തദാ രാജാ
 പ്രത്യുവാച കൃതാഞ്ജലിഃ |
 ഭഗവൻ സ്യാഗതം ത്വേന്ദ്രു
 കിമഹം കരവാണി തേ || 1.16.17 ||

അഥോ പുനരിദം വാക്യം
 പ്രാജാപത്യോ നരോബ്രവീത് |
 രാജന്നർചയതാ ദേവാ -
 നദ്യ പ്രാപ്തമിദം ത്വയാ || 1.16.18 ||

ഇദം തു നൃപശാർദൂല
 പായസം ദേവനിർമിതം |
 പ്രജാകരം ഗൃഹാണ ത്വം
 ധന്യമാരോഗ്യവർധനം || 1.16.19 ||

ഭാർയാണാമനുരൂപാണാ -
 മശ്ശീതേതി പ്രയച്ഛ വൈ |
 താസു ത്വം ലപ്സ്യസേ പുത്രാൻ
 യദർഥം യജ്ഞസേ നൃപ || 1.16.20 ||

തഥേതി നൃപതിഃ പ്രീതഃ
 ശിരസാ പ്രതിഗൃഹ്യ താം |
 പാത്രിം ദേവാനസമ്പൂർണാം
 ദേവദത്താം ഹിരൺമയിം || 1.16.21 ||

അഭിവാദ്യ ച തദ്ഭൂത -
 മദ്ഭൂതം പ്രിയദർശനം |

മുദാ പരമയാ യുക്ത -
ശ്ചകാരാഭിപ്രദക്ഷിണം || 1.16.22 ||

തതോ ദശരഥഃ പ്രാപ്യ
പായസം ദേവനിർമിതം |
ബഭൂവ പരമപ്രീതഃ
പ്രാപ്യ വിത്തമിവാധനഃ || 1.16.23 ||

തതസ്തുദദ്ഭൂതപ്രഖ്യം
ഭൂതം പരമഭാസ്യരം |
സംവർതയിത്യാ തത് കർമ
തത്രൈവാനന്തരധീയത || 1.16.24 ||

ഹർഷരശ്മിഭിരുദ്യോതം
തസ്യാന്തഃപുരമാബഭൗ |
ശാരദസ്യാഭിരാമസ്യ
ചന്ദ്രസ്യേവ നഭോഽശ്രുഭിഃ || 1.16.25 ||

സോന്മന്തഃപുരം പ്രവിശ്യൈവ
കൗസൽയാമിദമബ്രവീത് |
പായസം പ്രതിഗൃഹ്ണീഷ്യ
പുത്രീയം ത്വിദമാത്മനഃ || 1.16.26 ||

കൗസൽയായൈ നരപതിഃ
പായസാർധം ദദൗ തദാ |
അർധാർധം ദദൗ ചാപി
സുമിത്രായൈ നരാധിപഃ || 1.16.27 ||

കൈകേയൈ ചാവശിഷ്ടാർധം
ദദൗ പുത്രാർഥകാരണാത് |

പ്രദന്ത ചാവശിഷ്ടാർധം
പായസസ്യാമൃതോപമം || 1.16.28 ||

അനുചിന്ത്യ സുമിത്രായൈ
പുനരേവ മഹാമതിഃ |
ഏവം താസാം ദന്ത രാജാ
ഭാർയാണാം പായസം പൃഥക് || 1.16.29 ||

താശ്ചൈവം പായസം പ്രാപ്യ
നരേന്ദ്രസ്യോത്തമസ്ത്രിയഃ |
സമ്മാനം മേനിരേ സർവാഃ
പ്രഹർഷോദിതചേതസഃ || 1.16.30 ||

തതസ്തു താഃ പ്രാശ്യ തമുത്തമസ്ത്രിയോ
മഹീപതേരുത്തമപായസം പൃഥക് |
ഹുതാശനാദിത്യസമാനതേജസോ -
ദ്വിരേണ ഗർഭാൻ പ്രതിപേദിരേ തദാ || 1.16.31 ||

തതസ്തു രാജാ പ്രതിവീക്ഷ്യ താഃ
സ്ത്രിയഃ പ്രരുഢഗർഭാഃ പ്രതിലബ്ധമാനസഃ |
ബഭൂവ ഹൃഷ്ടസ്ത്രിദിവേ യഥാ ഹരിഃ
സുരേന്ദ്രസിദ്ധർഷിഗണാദിപൂജിതഃ || 1.16.32 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ബാലകാണ്ഡേ ഷോഡശഃ സർഗഃ ||